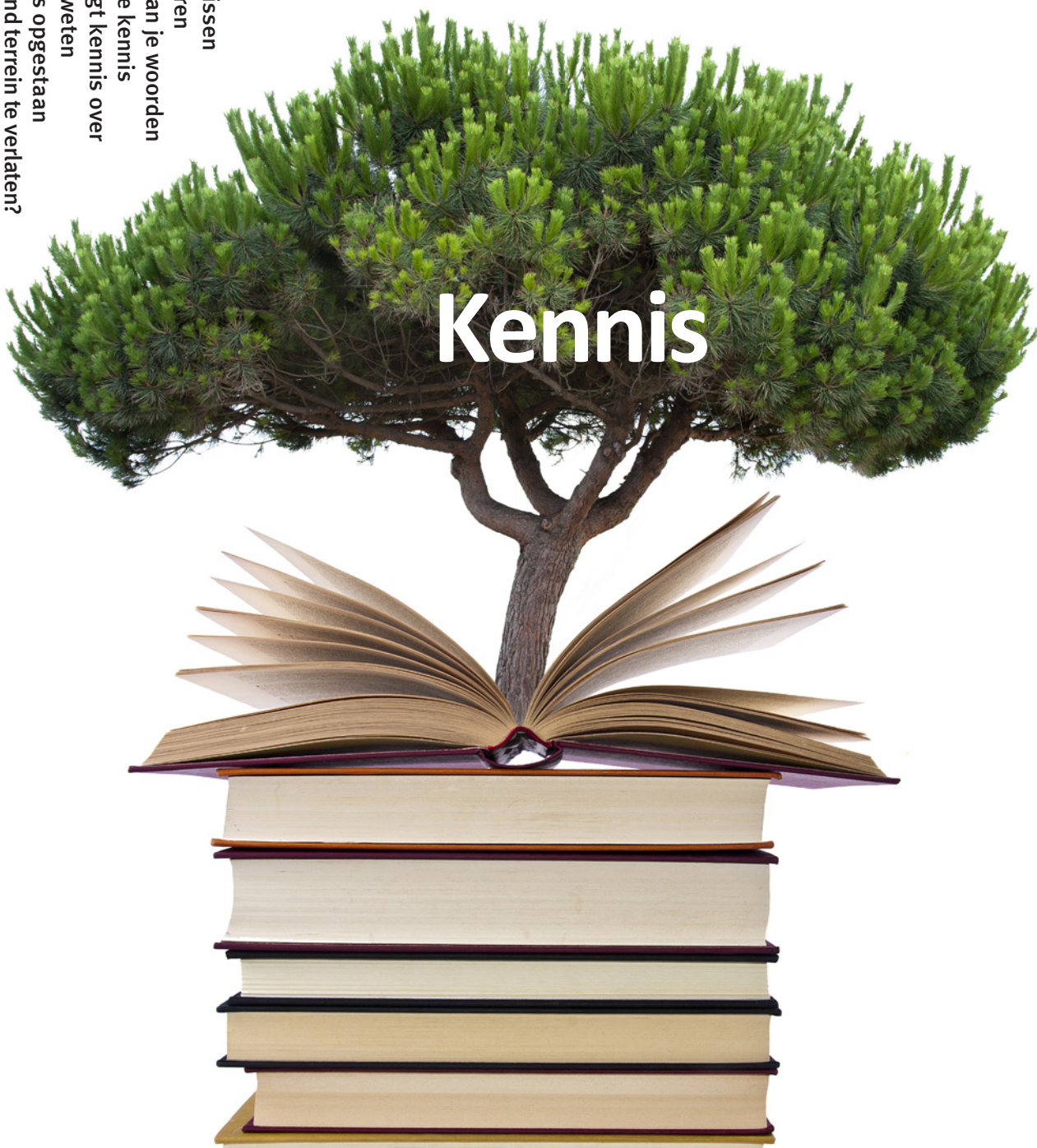

Contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

- 02 Redactioneel Kennis en kennissen
- 03 Overdenking Kennis vergaren
- 04 Relaties Ken de waarde van je woorden
- 06 Dialoog De bron van alle kennis
- 08 Interview Verena draagt kennis over
- 10 Verdieping Kennen of weten
- 12 Paasverhaal De Heer is opgestaan
- 15 Uitstappen Durf jij bekend terrein te verlaten?
- 16 Voedsel voor de geest Alles begrijpen
- 18 Groen! Toenemende interesse in kattenfilmpjes heeft grote gevolgen
- 19 Ten slotte Verwondering
- 20 ESDA Contactgegevens

Kennis

Kennis en kennissen

Lydia Lijkendijk

Kennis is de moeder van de wijsheid, net zoals herhaling dat is. Zelf doe ik graag kennis op, maar wel van dingen die me interesseren, anders is het onbegonnen werk.

Als klein meisje ging ik dolgraag naar school. Niet zozeer om kennis op te doen, ik had al vrij snel het idee dat ik een les of twee vóór lag op de rest, inclusief de juf. Dat kwam zo: ik groeide als nakomertje op in een huis met vier volwassen mensen. Ik kreeg de hele dag privéonderwijs over alles waar ik maar een vraag over had. En ook over de dingen waar ik helemaal geen vragen over had, maar die iemand belangrijk vond om te melden. Dat er jodium zit in appelpitjes bijvoorbeeld, en waar dat allemaal goed voor is, wist ik toen ik drie was. Naar school ging ik dus niet voor de kennis, maar wel voor de kennissen. Beregezellig vond ik het in de klas. Er was altijd wat te beleven en ik kwam meestal opgetogen weer thuis.

Tegen heug en meug werkte ik me later door een studie heen waarvan ik wel veel kennis had op kunnen doen als ik dat gewild had, maar die me geen klap interesseerde. Maar wat weet je als je 18 bent? Ik had geen aanleg voor de bètavakken om het maar vriendelijk uit

te drukken, en verder kon ik ook niet zoveel. Rechten dan maar, altijd goed. Dat viel tegen in de praktijk, mensenlief wat een gortdroge, saaie, taaie studie! 'Ga nou toch wat leuks doen', mopperde ik tegen het kind dat zich op háár 18e inschreef voor precies dezelfde studie. Ze serveerde me af met: 'Ik ben jou niet, mam.' En dat blijkt, want zij vindt het wél leuk en ze bakt er ook nog eens veel meer van dan je als gewone sterveling voor mogelijk houdt. Als ik me de dag van haar geboorte niet levendig zou herinneren alsof het gisteren was, zou je denken dat ze misschien verwisseld is in het ziekenhuis. Maar het kind heeft ook een vader, dat verklaart veel. En ja, die heb ik ook overgehouden aan de studietijd, dus die periode was uiteindelijk toch nog ergens goed voor.

Deze **Contact** staat vol met verhalen over kennis, het thema van dit nummer. Je kunt er kennis mee opdoen, en je kunt ze ook voorlezen aan je kennissen. Veel plezier daarmee! Wij spreken elkaar weer in juni.

Monkey Business Images/Shutterstock.com

Contact is een gratis uitgave van het Kerkennootschap der Zevende-dags Adventisten **ESDA-Instituut** Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide
Tel: 030 - 6931509 | Email: esda@adventist.nl | Web: www.esda-online.nl | INGbank NL76 INGB 0000 0383 25 | Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18
Woord van Hoop (ESDA België) Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel | Tel: 02-5113680 | ING Bank BE47 3100 1698 4180
Verantwoordelijke uitgever België Jeroen Tuinstra, Minimenstraat 61, 1000 Brussel **Hoofdredacteur** Lydia Lijkendijk
Redactiesecretaris Joanne Balk-Geerlings **Redactie** Tom de Bruin, Silbert Elizabeth, Jeroen Tuinstra en Reinder Bruinsma
Vaste medewerkers Marie Rahajaan - kunstsociologe en Glenn Ripassa - docent hbo **Vormgeving** Paul de Bruin - Limelight Design Studio
Foto omslag Mikael Damkier/Shutterstock.com **ISSN** 2542-548X **Druk** Van de Ridder - Nijkerk **Oplage** 2200 ex.

Kennis vergaren

Joanne Balk

Tijdens een van de lessen die ik volgde bij een opleiding, werd gevraagd naar wat we tot dan toe zoal geleerd hadden in ons leven. En of we dat eens puntsgewijs wilden opschrijven. Dat leverde bij al mijn klasgenoten, mijzelf inclusief, een prachtige lijst op van opleidingen en diploma's.

Van het veterstrikdiploma op de basisschool tot de afgeronde hogere opleidingen. Ze stonden er allemaal op. Toch was dit niet wat de docent bedoelde, bleek na de opdracht. En misschien ook weer wel, want met deze opdracht had ze ook niet anders verwacht. Sterker nog, ze rekende erop. Want ze wilde ons er iets mee leren.

Leerschool

Niet alles wat je leert, kun je in diploma's vatten. Zoals levenswijsheid, die je door ervaringen krijgt. Die opgedane ervaring maakt ons tot wie we zijn en hoe we met dingen omgaan. Zonder 'papiertje' om te bewijzen dat we ons iets eigen hebben gemaakt. Toch is dit ook een essentieel onderdeel van de leerschool van het leven.

De omschrijving voor kennis is dat wat geweten wordt, wat geleerd is (en opgeslagen). Het inzicht dat je gekregen hebt. Kennis omvat informatie, beschrijvingen hiervan of vaardigheden die door ervaring of opleiding zijn verkregen (bron: Wikipedia). Kennis gaat dus over de dingen die je weet in de lengte, breedte en diepte. Je levenshouding of, met een hedendaagse term, 'attitude', wordt bepaald door hoe je over iets of iemand denkt.

Informatie verwerken

We verzamelen steeds meer gegevens, mede door de invloed van internet. Maar zonder de juiste uitleg van die gegevens beland je in een doolhof. En dan sta je alsnog met een hoofd vol vraagtekens. Het gaat er dus ook om dat je al die vergaarde kennis op een goede manier kunt managen. Niet alleen voor jezelf, maar ook om te kunnen delen.

ImYanis/
Shutterstock.com

Tastbare kennis kun je vastleggen, maar iets als je attitude neem je telkens mee en ligt dus nergens vast. Dat zit in ons. Informatieoverdracht is echter pas geslaagd als de ontvanger ook snapt wat je bedoelt. Vergaarde ervaringen maken een boodschap persoonlijker, en daardoor vaak ook begrijpelijker, als je iets probeert uit te leggen.

ESDA-cursussen

Bij het ESDA-Instituut hebben we een gevarieerd aanbod van diverse Bijbel- en Bijbel-gerelateerde cursussen. Natuurlijk gaat het hier ook om kennisoverdracht. Om aan de hand van een cursus de Bijbel beter te leren begrijpen, maar zeker niet alleen dáárom. De cursussen zijn er ook voor bedoeld om een band met God op te bouwen of de band die je al met Hem hebt te verdiepen. Naast weten hoe het zit, wil de Bijbel je meegeven dat de

Kennis gaat over de dingen die je weet in de lengte, breedte en diepte

ervaringen die je met God meemaakt je leven rijker maken. Als je met God leeft, dan heeft dat invloed op je attitude, je levenshouding. God wil niets liever dan dat je Hem leert kennen én vertrouwen. Psalm 9:11 zegt: 'Wie uw naam kent, kan op U vertrouwen, U verlaat niet wie U zoeken, Heer.' En in 1 Johannes 5:20 staat: 'We weten ook dat de Zoon van God gekomen is en ons inzicht heeft gegeven om de ware God te kennen. En wij zijn in Hem, omdat we in zijn Zoon Jezus Christus zijn. Hij is de ware God, Hij is het eeuwige leven.' Het kennen van God verrijkt ons leven en heeft invloed op hoe we in het leven staan.

Ken de waarde van je woorden

Glenn Ripassa

De moeder van een jonge collega van mij is net overleden. Het gemis is groot. Mijn collega gelooft dat ze haar moeder nooit meer terug zal zien. Ze vraagt mij of ik geloof in een leven na de dood. Ik vertel haar dat onze Heer op deze aarde is gekomen om voor onze zonden te sterven en dat Hij beloofd heeft om straks terug te komen om 'een ieder die in Hem gelooft' op te halen om met Hem eeuwig verder te leven. Ze zucht en zegt: 'Wat fijn dat je dat geloof hebt.'

De afgelopen jaren hebben gemeentelieden dierbaren verloren en het valt me elke keer weer op dat deze gemeentelieden kracht en troost ontvangen van medegelovigen. Liefde en steun wordt er aan elkaar verleend en mensen voelen zich niet alleen gelaten met hun verdriet. Alleen al weten dat een gemeente biddend achter je staat, geeft je kracht en moed. Op deze wijze kan een kerkgemeente een veilig netwerk voor je zijn. In nood kun je altijd op mensen terugvallen.

Woorden en daden

Een veilig netwerk vorm je door daden én door woorden. Probeer om Gods woorden te laten klinken in alles wat je zegt. De sfeer thuis, op het werk en in de kerk wordt immers voor het grootste deel bepaald door woorden die je spreekt. Hoe praat je met je kinderen, je partner of met jouw collega's? Woorden kunnen iemand maken of breken.

Spreuken

Een vriendelijk woord op het juiste moment kan de spanning verminderen.

Spreuken 15:1 (Bijbel in Gewone Taal) zegt hierover: 'Boze mensen worden rustig als je vriendelijk tegen hen bent, maar ze worden woedend als je hen beledigt.'

Een wijs woord kan iemand genezen.

Spreuken 12:18 (BGT): 'Dwaze woorden kunnen mensen veel pijn doen, maar wijze woorden kunnen mensen beter maken.'

Vriendelijke woorden geven kracht.

Spreuken 15:4 (BGT): 'Vriendelijke woorden geven mensen kracht om te leven, maar boze woorden maken mensen kapot.'

Spreuken 12:25 (BGT): 'Ellende maakt mensen verdrietig, maar vriendelijke woorden maken hen gelukkig.'

Honing en angels

Misschien ken je het nog wel uit je jeugd, als je werd uitgescholden. Heel stoer kon je dan zeggen: Schelden doet geen pijn! Maar je wist wel beter. Ik heb in de jeugdzorg gewerkt en menige jongere vertelde me: Na het pak slaag dat ik kreeg, trok de pijn wel weer weg, maar de harde woorden die zij tegen mij zeiden, zal ik nooit vergeten.

Eerst nadenken, dan praten

In Zwitserland hebben ze een bijzondere uitdrukking: 'Woorden zijn als bijen, ze hebben honing en angels.' Vriendelijke woorden zijn als zoete honing, maar onaardige woorden zijn als een angel, die na de steek in de huid achterblijft en nog enige tijd actief gif blijft pompen.

In Psalm 141:3 (BGT) zegt koning David: 'Heer, wees bij mij als ik ga spreken, help me om niets verkeerd te zeggen.' Net zoals hij moet je God vragen om je mond en je lippen te bewaken. Het is altijd een gevecht om je tong in bedwang te houden. Vaak zeg je wat over een ander om er zelf beter van te worden. Of je zegt iets om leuk te willen zijn zonder dat je door hebt dat je daardoor een ander kunt kwetsen.

Schildwacht

Hoe kun je je tong in bedwang houden? David vergelijkt zijn mond met de poorten van een stad en bidt dat God hem een schildwacht geeft om zijn lippen te bewaken.

Een Arabisch spreekwoord zegt het zo: 'Het woord dat je binnenhoudt is je slaaf; het woord dat je uitspreekt is je meester.'

Let op de volgende punten vóórdat je iets zegt:

- 1 Is het eerlijk wat je wilt zeggen?
- 2 Is het liefdevol wat je wilt zeggen?
- 3 Is het nodig om dit te zeggen?
- 4 Is het wijs om dit te zeggen?

Als dat wat je over een ander wilt zeggen vooral jouw eigen frustratie of ongenoegen is, kun je beter je mond houden. Als het wel waar is, moet je goed nadenken waarom je het wilt zeggen. Wil je deze waarheid in liefde

uitspreken of heb je een andere bedoeling ermee? Is het niet uit liefde, zeg dan niets. Wil je het wel met Gods liefde uitspreken, vraag je dan af of het noodzakelijk is dat het je het zegt. Als het niet echt noodzakelijk is, zwijg dan. Als het wel noodzakelijk is, moet je je afvragen of het wijs is om het nu uit te spreken of dat je daar nog even mee wacht tot het juiste moment. Laten we net als David bidden dat God ons helpt om alleen woorden uit te spreken die anderen bemoedigen en opbouwen.

Bron:
Wilkin van de Kamp,
Woorden hebben
kracht

'GOD IS DOOD.' Dat zijn woorden van de beroemde filosoof Friedrich Nietzsche. Als je naar de geschiedenis van de wereld kijkt, en de hedendaagse gebeurtenissen, lijkt het alsof hij gelijk had. De vraag is: is dat zo?

Wanneer je om je heen kijkt, zie je dat het heel slecht gaat met deze wereld. In het nieuws horen wij over de meest vreselijke dingen die gebeuren. Van hevige stormen tot terroristische aanslagen en oorlogen, en verdeeldheid tussen mensen. Je moet wel heel koelbloedig zijn om niet te voelen hoe de wereld in de greep van angst is. Het lijkt alsof wij aan ons lot zijn overgelaten.

Menselijke kennis

Verscheidene wetenschappers probeerden een oplossing te vinden voor de problemen van de mensheid. Karl Marx kwam met zijn

ideologie dat arbeiders uiteindelijk de macht zouden overnemen, waardoor in de toekomst een land zou ontstaan waar gelijkheid heerst en geen rijk of arm zouden zijn. Friedrich Nietzsche, die geboren werd in een vroom Luthers gezin, pleitte voor het loslaten van de begrippen 'goed en kwaad' en voor de verdere ontwikkeling van de maatschappij. Hij verzette zich tegen de christelijke religie, want volgens hem was God stervende en kan de mens zelf bepalen wat goed en kwaad is. Marx, Nietzsche en vele anderen dachten dat ze genoeg kennis hadden om een oplossing te bedenken voor de hedendaagse problemen.

Maar dat blijkt niet zo te zijn. Je kunt jezelf afvragen wie dan wél kennis van zaken heeft, en een echte oplossing.

De Bijbel

In de Bijbel heeft God zich geopenbaard als de bron van alle kennis. Spreuken 2:6 zegt: 'Want het is de Heer die wijsheid schenkt, zijn woorden bieden kennis en inzicht.' Dus echte kennis komt van God. Hij is de bron van alle kennis en wijsheid. De mens heeft geen kennis van zichzelf. 1 Petrus 3:18 zegt: 'Maar groei in de genade en in de kennis van onze Heer en redder Jezus Christus. Hem komt de eer toe, nu en in eeuwigheid.' Wij moeten groeien in kennis. Wij moeten leren van wat we zien en horen en vooral van wat God ons in zijn Woord vertelt. Dat betekent dat wij niet kunnen varen op het kompas van ons eigen gevoel, ons eigen hart en ons eigen verstand. We moeten daarvoor naar God. Hij heeft alle kennis.

De oorzaak

Als God alle kennis heeft, dan kan Hij ons uitleggen wat de oorzaak is van alle hedendaagse problemen. In het eerste boek van de Bijbel, Genesis, zien we hoe de ellende is begonnen. God had een perfecte wereld geschapen. Maar als je verder leest, zie je in hoofdstuk 3 hoe de slang roet in het eten gooit door de mens ervan te overtuigen meer kennis te vergaren. In Genesis 3:4-5 staat: 'Jullie zullen helemaal niet sterven', zei de slang. 'Integendeel, God weet dat jullie de ogen zullen opengaan zodra je daarvan eet, en dat jullie dan als God zullen zijn en kennis zullen hebben van goed en kwaad.' Helaas heeft de mens voor deze kennis gekozen en nu zien wij het resultaat van die keuze. De tegenstander dacht dat God de mens zou verlaten, maar het tegendeel gebeurde. God deed de mens de belofte dat Hij hem niet zou verlaten maar dat Hij het kwaad zelf zou verslaan en de aarde weer zou herstellen. Sindsdien woedt er een strijd tussen God en de tegenstander. Tussen goed en kwaad. Door Gods woord weten wij nu wat de oorzaak is van alle ellende die we om ons heen zien. Dit brengt ons op de volgende vraag. Zal God daar ooit een einde aan maken? Het antwoord hierop is een volmondig 'ja'.

God over de toekomst

Christus zegt van zichzelf, in Openbaring 21:6 en 22:13, dat Hij het begin en het einde is. Christus maakt ons ook duidelijk dat Hij de koning is die door zijn verlossingwerk de geschiedenis naar Gods doel zal leiden. Hij kan ons dan ook vertellen hoe de geschiedenis gaat verlopen. In Openbaring 1:1 lezen we:

'Openbaring van Jezus Christus, die Hij van God ontving om aan de dienaren van God te laten zien wat er binnenkort gebeuren moet. Hij heeft zijn engel deze openbaring laten meedelen aan zijn dienaar Johannes.' En Hij heeft een belofte gedaan: 'Alles maak Ik nieuw!' Zijn woorden zijn 'betrouwbaar en waar' (Openbaring 21:5). Daarom heb ik er het volste vertrouwen in dat Hij zal doen wat Hij heeft beloofd.

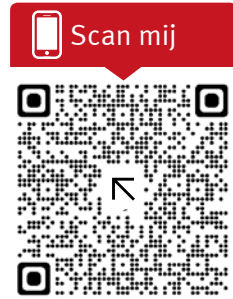
Hij leeft

Even terug naar de vraag: Is God dood? 'De hemel verhaalt van Gods majesteit, het uitspansel roemt het werk van zijn handen' (Psalm 19:1). De natuur is getuige van Gods aanwezigheid. In de Bijbel lezen wij hoe Hij nog steeds bij ons is en dat zijn universele wet nog steeds geldig en bepalend is voor onze normen en waarden. Door zijn Woord weten wij dat het leven niet is ontstaan door een serie van toevalligheden, maar door de kracht van de Schepper-God die alles heeft geschapen en de mens naar zijn evenbeeld.

Uiteindelijk zal het goede het kwade overwinnen

En door zijn woord maakt God ons bewust van de grote strijd tussen goed en kwaad die gaande is en dat er spoedig een einde aan zal komen door de wederkomst van onze Heer Jezus Christus. Uiteindelijk zal het goede het kwade overwinnen.

Het is geweldig dat de Heer alle kennis heeft en dat we leerlingen van Hem mogen zijn. Dan zijn we zeker van de betrouwbare kennis die ons de goede weg wijst. Ook al hebben we nog vragen door onze kennis die zo beperkt is, je mag weten dat de kennis die je van God uit zijn Woord krijgt echt betrouwbaar is. Het beste wat ons kan overkomen, is dat we levenslang leerlingen van God mogen zijn.

Dialog

Het 2^e kwartaal van het boekje *Dialog* van 2023 heeft als titel: **Drie aankondigingen van kosmisch formaat.** *Dialog* is een halfjaarlijkse uitgave van de Adventkerk.

Bestel *Dialog* via www.servicecentrum-adventist.nl.

Prijs excl. verzendkosten
€ 16,00.

Wiskundedocent Verena draagt kennis over

Lydia Lijkendijk

Verena Van Moere (51) werkt in het onderwijs. Al 28 jaar doceert zij wiskunde aan de bovenbouw van het middelbaar onderwijs, op een school met ongeveer 800 scholieren van 52 verschillende nationaliteiten. Kennis overdragen is haar vak, maar dat laat gelukkig ook ruimte over om bij te dragen aan de persoonlijke ontwikkeling van jongeren.

Waarom heb je gekozen voor het onderwijs?

‘Als kind wilde ik dolgraag dierenarts worden. Het was zeker niet mijn droom om voor de klas te staan. Mijn beide ouders gaven onderwijs, mijn moeder op de lagere school, mijn vader aan een theologische academie. Ik wilde niet in hun voetsporen treden. Door meerdere verhuizingen naar het buitenland, van Nederland naar Australië, daarna Tahiti en tenslotte naar België, kreeg ik steeds les in een andere taal. Alleen de bètavakken gaven mij houvast, en ik bleek er nog goed in te zijn ook. Onze laatste verhuizing naar België bracht mij voor het eerst in een grote stad, waar geen grote dieren zijn. Ik zag mijzelf geen dierenarts worden van honden, katten en vogels. Daarmee vervloog mijn

kennis, ook sociale, communicatieve en oplossingsgerichte vaardigheden mee te geven. Zodat zij zich kunnen ontwikkelen tot kritische jongeren met een duidelijk toekomstperspectief. Ik beschouw het als een voorrecht om hieraan bij te kunnen dragen. De jongeren aan wie ik wiskunde geef, hebben vaak niet dezelfde kansen als ‘doorsnee jongeren’, voor wie ouders meteen bijlessen betalen als het even niet lukt. Voor mij is elke les weer een uitdaging om te kijken op welke manier het lukt om deze jongeren de leerstof toch zo goed mogelijk te laten verwerken. Vaak zijn zij enorm dankbaar voor de extra ondersteuning die ik probeer te bieden. Dat geeft veel voldoening.’

Focus je in je werk op kennisoverdracht of op persoonlijke ontwikkeling?

‘Wiskunde geven is mijn hoofdtaak. De aangeleerde kennis kunnen jongeren in andere vakken toepassen, en het vormt de basis om in een volgend lesjaar wiskunde van een hoger niveau aan te kunnen. Aan het begin van mijn loopbaan was ik er rotsvast van overtuigd dat ik het liefste biologie gaf. Hoe fascinerend is het om scholieren te laten ontdekken hoe het lichaam zo ingenieus en prachtig in elkaar zit! Al gauw merkte ik dat ik de scholieren die ik 1 à 2 lesuurtjes in de week in de klas had amper kende, en dat het programma van biologie zo vol zat dat elke les draaide om zoveel mogelijk kennis propen in die 50 minuten lestijd. Tijdens de paar uurtjes wiskunde die ik gaf, had ik meer ruimte bij de indeling van de lessen. Voor bijvoorbeeld een klassengesprek, een uitstapje of extra ondersteuning voor kansarme scholieren die het moeilijk hadden met wiskunde. Door volledig over te stappen naar wiskunde, kreeg ik de mogelijkheid om mee te werken aan de persoonlijke ontwikkeling van scholieren. Nelson Mandela zei ooit:

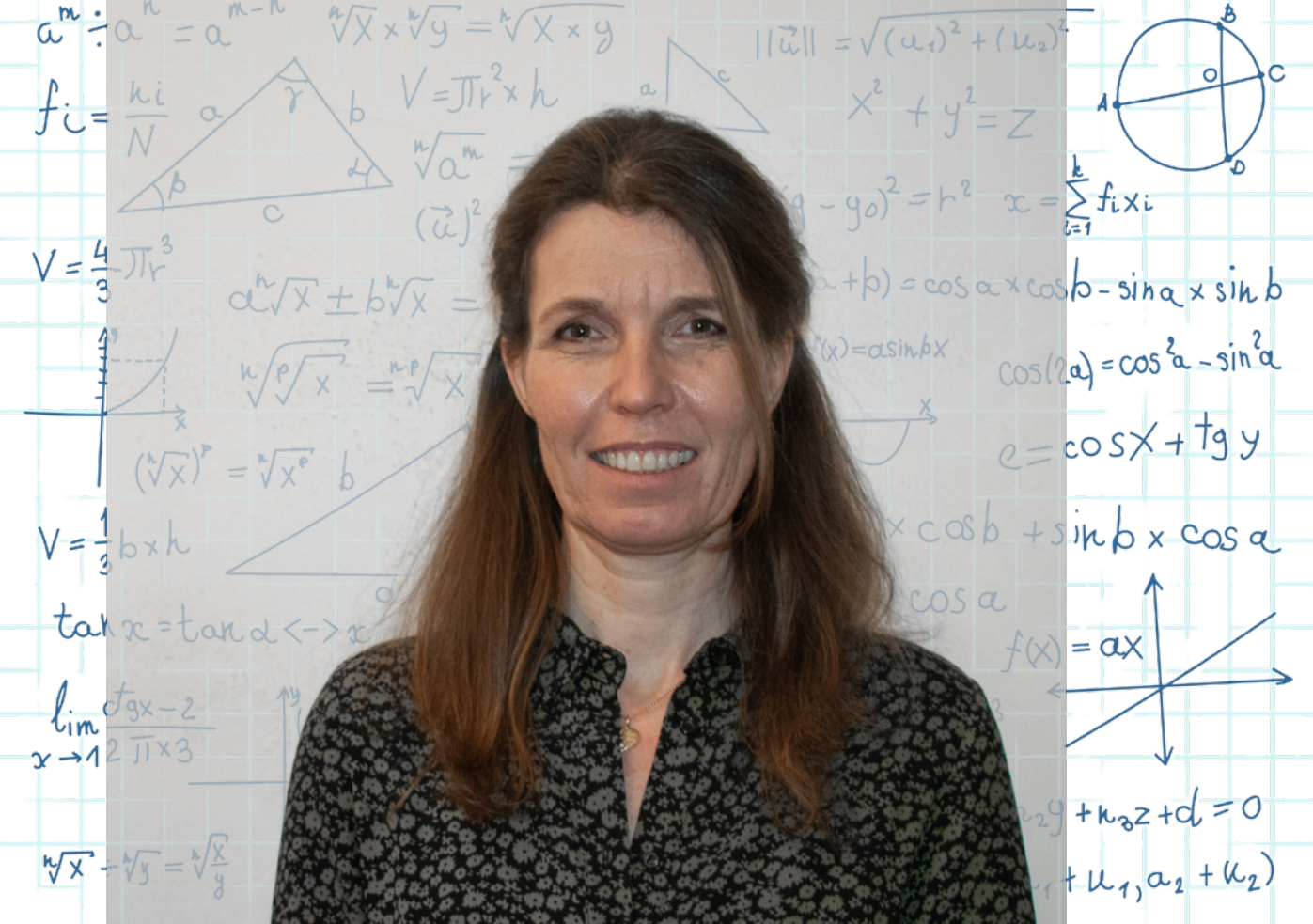

‘Ik moedig het kritisch denken en vragenstellen sterk aan’

droom. Toch maar voor de klas dan. Het geven van wis- en natuurkunde en biologie kon ik tijdens mijn eerste studiejaar uitproberen tijdens een stage. Ik voelde mij meteen thuis tussen de jongeren. En wat een voldoening gaf het mij om hun nieuwe leerstof aan te leren! Dat had ik niet verwacht.’

Jij bent bezig met kennisoverdracht. Welke rol heeft kennis in het leven van een scholier?

‘Voor schoolgaande jongeren is het verwerven van kennis en vaardigheden een dagelijkse bezigheid. Voor heel wat kansarme jongeren kan onderwijs een uitweg betekenen uit armoede, moeilijke thuissituaties of een oorlogsverleden. Uiteraard komen onze jongeren naar school om hun talenten te ontwikkelen, kennis op te doen en hopelijk daarna nog verder te studeren. Toch hopen wij de jongeren, naast theoretische

“Onderwijs is het krachtigste wapen dat je kunt gebruiken om de wereld te veranderen.” Beter kan ik het niet zeggen.’

Jij hebt een Nederlandse moeder en een Belgische vader, je hebt kennis van beide culturen. Wordt kennis in België anders gewaardeerd dan in Nederland?

‘Tot en met de brugklas zat ik op een Nederlandse school. Tijdens mijn loopbaan als docent heb ik ook heel wat Nederlandse scholieren in de klas gehad. In België staat het tot in de puntjes reproduceren van kennis centraal. Daarna volgt pas de toepassing ervan. In Nederland richt men zich veel sneller en grondiger op het toepassen van de min of meer verworven kennis. Is de ene methode beter dan de andere? Naar mijn mening niet meteen, een combinatie van beide lijkt mij ideaal!’

Klopt het dat Belgische scholieren gedisciplineerder zijn dan Nederlandse? Hoe komt dat, denk jij? En helpt dat bij de overdracht van kennis?

‘Om het verschil tussen Belgische en Nederlandse scholieren correct te duiden ben ik al te lang in België. Uit gesprekken met van origine Nederlandse scholieren die na verhuizing op onze school terechtkwamen, valt mij op dat Nederlanders openheid en gelijkheid waarderen. Terwijl Belgen juist

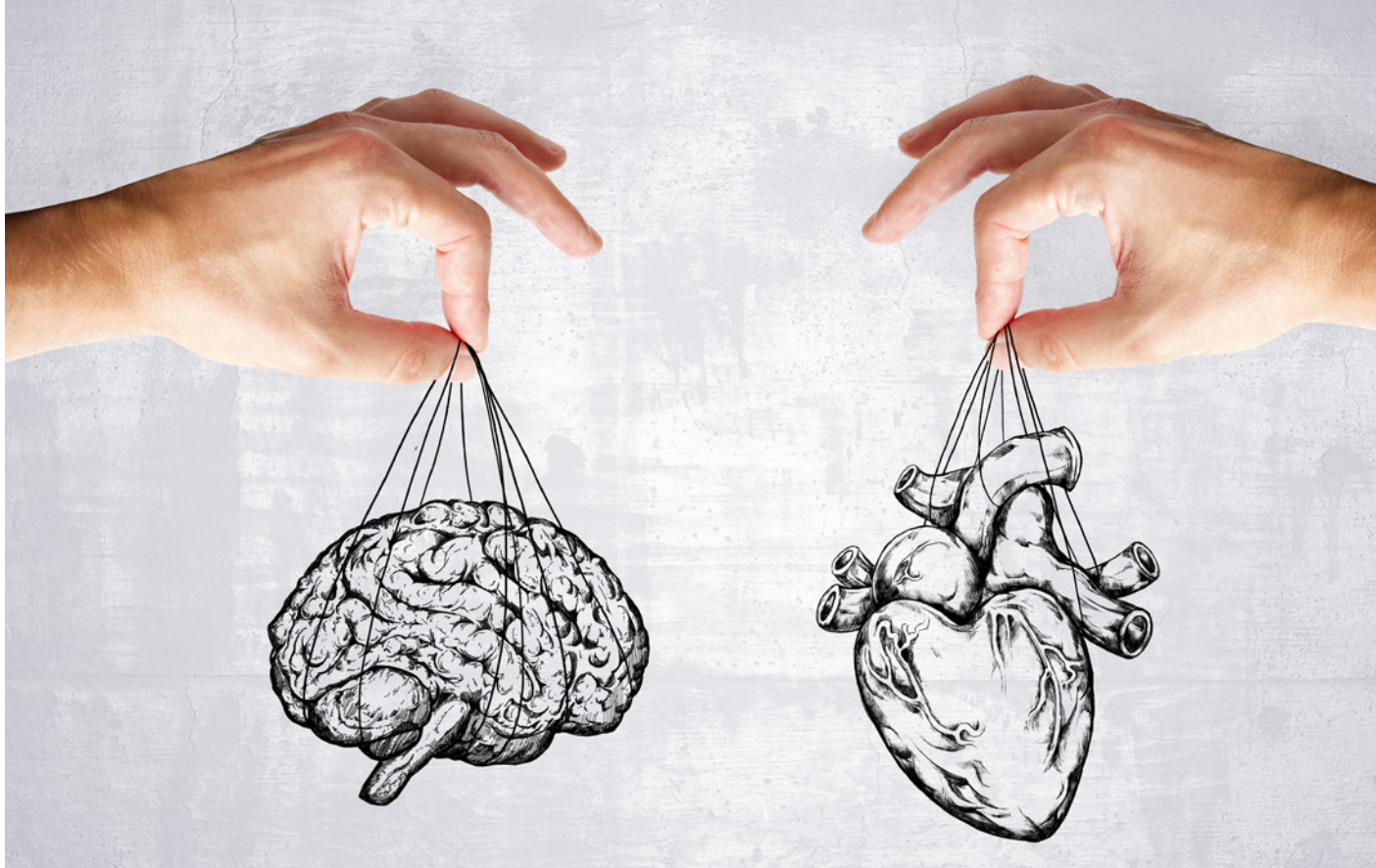
beleefdheid en respect voor gezag in hoge mate waarderen. Een Belgische scholier zal een docent niet snel openlijk tegenspreken omdat dit als brutaal wordt ervaren. Nederlandse docenten blijken daar minder van op te kijken en kunnen het in zekere mate zelfs waarderen.

Ik weet niet of dit betekent dat alle Belgische scholieren gedisciplineerder zijn dan Nederlandse. Overdracht van kennis gebeurt idealiter in een klimaat waar discipline aanwezig is. Maar die discipline heeft alleen zin als je als docent ook in staat bent om de scholieren te prikkelen, motiveren, enthousiasmeren en uit te dagen om met de nieuwe leerstof aan de slag te gaan. Zelf moedig ik graag het kritisch denken en vragen stellen sterk aan, om het probleemoplossend vermogen te stimuleren. Dat maakt de jongeren sterker als ze later in teamverband functioneren, in onderzoek, als leidinggevende of noem maar op.’

Waar zou je zelf nog meer kennis van willen hebben?

‘Er zijn zoveel dingen die mij interesseren en waarvan ik nog meer zou willen weten of zou kunnen. Ik kom heel graag in de natuur, rijd paard, zing en speel dwarsfluit. Voor mij zijn de 24 uren in een dag er veel te weinig! Ik verwonder mij over veel en ben blij met de kleine dingen die ik elke dag weer bijleer.’

Frogella/Shutterstock.com

Kennen of weten

Tom de Bruin

‘Al had ik de gave om te profeteren en doorgrondde ik alle geheimen, al bezat ik alle kennis en had ik het geloof dat bergen kan verplaatsen – had ik de liefde niet, ik zou niets zijn’ (1 Korintiërs 13:2). Met deze bekende woorden probeert Paulus duidelijk te maken waar onze prioriteiten moeten liggen. Kennis is belangrijk, maar er zijn veel belangrijkere dingen in het leven.

De Bijbel heeft veel over kennis te zeggen. Al op de eerste pagina’s van de Bijbel wordt duidelijk dat kennis een belangrijk onderwerp wordt. De grote bezienswaardigheid van de hof van Eden, waar de eerste mensen wonen, is de boom van de kennis van goed en kwaad. De eerste mensen mogen niet van deze boom eten. Ongehoorzaam doen ze dat wél.

Adam en Eva kennen goed én kwaad, nu ze zowel goede, gehoorzame als kwade, ongehoorzame dingen hebben gedaan. De kennis van het kwade leidt al gauw tot kennis van doodslag, van ziekte, van oorlog, van verdriet, en nog veel meer nare dingen.

Nu is het bij voorbaat belangrijk op te merken dat kennis in de Bijbel niet de rationele kennis van het ‘weten’ is, maar vooral de persoonlijke, emotionele, relationele kennis van het ‘ervaren’ en het ‘voelen’. Dat is vaak tegenovergesteld aan hoe wij tegen kennis aankijken. Wij leren uit boeken en van Wikipedia, maar de Bijbel vindt kennis krijgen uit een boek maar een raar idee.

Kennis van goede dingen

Gelukkig blijft er ook kennis van goede dingen. Over lekker eten, kinderen, je partner; voorbeelden van goede dingen kennen komen vaak voor in de Bijbel. Maar het belangrijkste kennen gaat over God zelf. Daarbij is belangrijk om op te merken dat het niet gaat om de kennis dat God bestaat, de Bijbel gaat ervan uit dat dat vanzelfsprekend is. Waar het om draait is de kennis, en vooral de ervaring, dat God de Heer is.

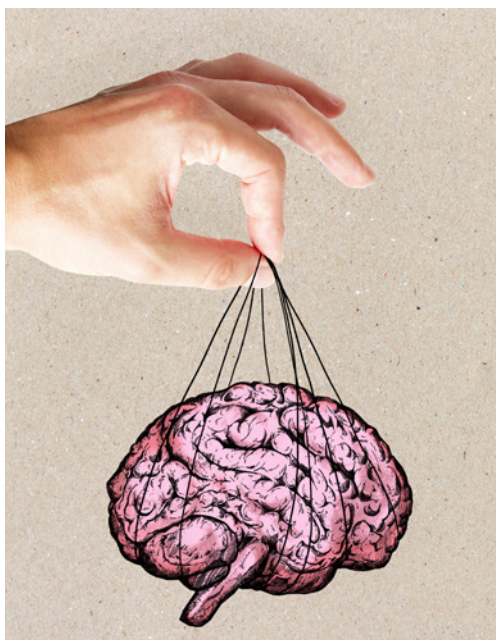
Neem de Egyptenaren die de Israëlieten tot slaven hebben gemaakt. Zij kennen veel goden, en kennen ook de God van de Bijbel. Wanneer Mozes de Egyptenaren ervan probeert te overtuigen om zijn volk te bevrijden, benadrukt God keer op keer dat uiteindelijk de Egyptenaren zullen weten dat God de Heer is. Lees het verhaal van de tien plagen maar en kijk hoe vaak men zegt dat het allemaal om de kennis van God draait (Exodus 6–11).

Deze nadruk op het weten dat God de Heer is, komt keer op keer terug. De profeet Jeremia schrijft een geweldig lied voor God (Jeremia 16:19–21). Zingend hoe God zijn kracht en zijn toevlucht is, sluit hij ermee af dat iedereen Gods macht zal voelen, zodat ze weten dat God de Heer is.

De Heer kennen

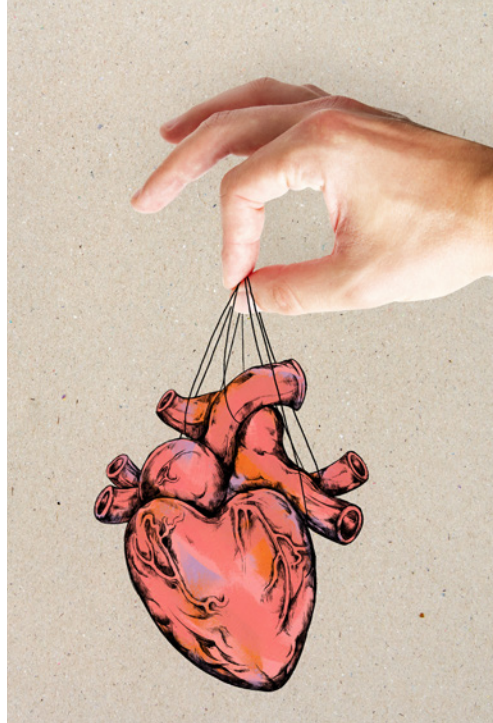
De vraag rijst natuurlijk wat de Bijbel hiermee bedoelt. Het kennen van God als Heer is de kennis dat God oppermachtig is, dat God loyaliteit van ons verwacht, en dat God een God van liefde is. Het Oude Testament gebruikt honderden keren het woord *chesed* voor Gods liefde. Een lastig te vertalen woord dat door tientallen verschillende woorden in het Nederlands wordt vertaald: genegenheid, liefde, liefdevol, loyaal, trouw, en goedheid, om er maar een paar te noemen.

Dus, wanneer de Bijbel spreekt over de kennis dat God de Heer is, betekent dat het kennen en herkennen van Gods *chesed* in ons leven en in de wereld. Niet het weten dat God bestaat, zelfs niet het weten dat God liefde is. Maar de ervaring van Gods liefde. Want: je kunt nooit leren dat God de Heer is, je kunt het alleen ontdekken. Je moet het meemaken.

Is kennis waardeloos?

Veel christenen denken dat kennis heel belangrijk is om te kunnen geloven. Denk maar na: veel dingen die gelovigen doen, zijn gebaseerd op het vergroten van kennis. Ze volgen bijbelstudies, gaan naar de sabbatschool en besteden tijd aan het bestuderen van de Bijbel. Daar is natuurlijk niets mis mee, kennis is macht, kennis bevrijdt.

Maar de Bijbel kijkt wantrouwend naar rationele kennis zonder persoonlijke, emotionele, relationele kennis. Kennis met je hoofd is waardeloos als het niet ook kennis van je hart is. Paulus spreekt hier vaak over, dit artikel begon met een citaat van hem. Maar laat ik nog een voorbeeld geven. Hij schrijft: ‘Zeker, het is waar dat wij allen kennis bezitten. Maar kennis maakt verwaand; alleen de liefde bouwt op. Wanneer iemand denkt dat hij kennis bezit, begrijpt hij nog niet wat ware kennis is. Maar wanneer iemand God liefheeft, is hij zelf gekend, door God’ (1 Korintiërs 8:1-3).

Kennis met je hoofd is waardeloos als het niet ook kennis van je hart is

Ook hier maakt Paulus een onderscheid tussen de twee soorten kennis. Aan de ene kant heb je de normale kennis, het weten. Dit maakt je verwaand, en als je denkt dat je de kennis hebt, dan heb je het mis. Aan de andere kant heb je de ware kennis, dit is weten met hart én hoofd. De kennis van Gods liefde, die leidt tot liefde: voor God en voor de naaste.

Kennis is belangrijk en zeker niet waardeloos. Maar kennen zonder ervaren is geen echte, bijbelse kennis. Echte kennis komt voort uit je hart én leidt tot een ander mens-zijn. Het weten dat God de Heer is, betekent veel meer dan simpel weten. Het is het leiden van je leven op een manier die de liefde van God uitstraalt voor allen om je heen. God kennen als Heer is eten geven aan hen die honger hebben en drinken aan hen die dorst hebben, het opnemen van vreemdelingen en het zorgen voor zieken. Echte kennis leidt tot grote daden.

De Heer is opgestaan

Reinder Bruinsma

'Fake nieuws' of 'goed nieuws'?

'De Heer is waarlijk opgestaan!' Dat vertelden de twee mannen uit Emmaüs aan de elf leerlingen van Jezus in Lucas 24:34. Jezus had zich bij hen gevoegd toen zij onderweg waren van Jeruzalem naar hun woonplaats. Maar ze herkenden hun Heer niet. Dat kwam pas nadat ze met Hem hadden gegeten en naar Hem hadden geluisterd toen Hij een reeks bijbelteksten uitlegde.

De twee mannen konden hun oren en ogen nauwelijks geloven. Zodra Jezus hen weer had verlaten, besloten zij de ruim tien kilometer naar Jeruzalem terug te lopen, om hun ongekende ervaring te delen met de leerlingen, die nog totaal verbijsterd waren over wat er met hun meester was gebeurd. 'Onze Heer is "waarlijk" opgestaan', zeiden zij, er is geen twijfel mogelijk! 'Wij hebben Hem met eigen ogen gezien. De vrouwen die op zondagmorgen naar het graf gingen vertelden het al en Simon (Petrus) heeft Hem ook al gezien. En nu zijn wij eveneens getuigen geworden van het wonder dat heeft plaatsgevonden' (Lucas 24:33-35).

Fake nieuws

De eerste reactie van de leerlingen liet zich voorspellen: Dit kan niet waar zijn! Onze Heer stierf de marteldood aan een kruis. De Joodse raadsman Josef uit Arimatea heeft het rotsgraf dat hij naar alle waarschijnlijkheid voor zichzelf had laten uithouwen, ter beschikking gesteld en daarin Jezus' lichaam gelegd (Lucas 23:50-53). Vervolgens werd een 'grote steen' voor de ingang van het graf gerold (Matteüs 27:60) en werd het verzegeld door het Romeinse gezag (Matteüs 27:66). Op verzoek van de religieuze leiders werd zelfs een contingent bewakers bij het graf geplaatst. Het nieuws dat Jezus uit de dood

was verrezen, dat in de dagen en weken na Jezus' dood de ronde begon te doen, moest wel *fake* zijn. Het kon gewoon niet waar zijn.

In de loop van de geschiedenis zijn er heel veel fake versies van het opstandingsverhaal in omloop geweest. Al snel werd geopperd dat het graf na korte tijd leeg was omdat de Romeinse machthebbers het lichaam van Jezus hadden weggehaald om te voorkomen dat deze plek een bedevaartsoord zou worden. In later eeuwen werd het verhaal populair dat Jezus schijndood was toen Hij in het graf werd gelegd. In de koelte van het graf kwam Hij weer tot bewustzijn, zo luidde deze theorie, en dat verklaart waarom Hij aan een reeks personen kon verschijnen.

Goed nieuws

Veel bijbeluitleggers hadden (en hebben) moeite met het opstandingsverhaal: het kan gewoon niet waar zijn! Zulke vreemde dingen gebeuren immers niet echt. Dat Jezus weer tot leven zou zijn gekomen en aan zijn leerlingen (en zelfs aan zo'n 500 mensen tegelijk, zie 1 Korintiërs 15:6) zou zijn 'verschijnen',

Het nieuws van Jezus' opstanding is goed nieuws voor de mensheid

verklaren sommige theologen als hallucinaties die gedurende enige tijd plaatsvonden. Volgens andere theologen kunnen we de bijbelse verhalen over Jezus' geboorte, zijn werk, zijn wonderen en zijn opstanding het beste karakteriseren als mythen. Het zijn mooie verhalen die ons nog steeds kunnen inspireren, maar ze kunnen natuurlijk niet echt gebeurd zijn!

Wat kan daarop het antwoord zijn van mensen die niet tevreden zijn met deze verklaringen? Zijn er 'bewijzen' dat de Heer werkelijk is opgestaan? Er zijn uiteraard geen foto's of videobeelden van de opstanding van Jezus bewaard gebleven. We weten uit een aantal historische bronnen dat Jezus zo'n tweeduizend jaar geleden echt geleefd heeft, maar wat zijn opstanding betreft moeten we het doen met de beschrijvingen die we in de vier evangeliën in het Nieuwe Testament vinden.

Deze evangeliën zijn geloofsgetuigenissen die enkele tientallen jaren nadien werden opgeschreven. In hun details verschillen de verhalen van elkaar, maar dat valt te verwachten als 'getuigen' van een opmerkelijke gebeurtenis jaren later hun verhaal doen. Het is de kern geworden van het evangelie van Jezus Christus. Het Griekse woord *euangelion*, dat de wortel is van ons woord evangelie, betekent 'goed nieuws'.

Evangelie

Ik ben er (gelukkig samen met heel veel anderen) van overtuigd dat de opstanding van Jezus geen 'fake nieuws' is, maar evangelie. Goed nieuws! Voor mij is het ontstaan van de kerk het doorslaggevende argument om in het opstandingsverhaal te kunnen geloven. Hoe is het anders te verklaren dat de totaal ontredderde en gefrustreerde volgelingen van Jezus, die hun droom van bevrijding van het Romeinse juk zo brutaal uiteen zagen spatten, kort daarop door het land trokken – en niet lang daarna zelfs naar veel verdere streken – met hun 'goede nieuws' en bereid waren om daarbij alles, met inbegrip van hun eigen leven, op het spel te zetten? Hoe komt het dat Jakobus, een halfbroer van Jezus, die eerst niet in Hem geloofde (Johannes 7:5), later de leider werd van de kerk in Jeruzalem (zie Handelingen 15:13 e.v.) en er dus kennelijk ook van overtuigd was geraakt dat de Heer 'werkelijk' was opgestaan?

Het nieuws van Jezus' opstanding is goed nieuws voor de mensheid, en dus ook voor mij en elke lezer van dit artikel. Want het staat borg voor de zekerheid van onze toekomstige opstanding. De apostel Paulus vindt er geen doekjes om. Hij zegt ook tegen ons: 'Als Christus niet is opgewekt, is uw geloof nutteloos' (1 Korintiërs 15:17). Het geloof in onze eeuwige toekomst is verankerd in de opstanding van onze Heer. Nee, hard historisch bewijs is er niet, maar de transformatie van een groep volstrekt verbijsterde leerlingen in vurige, totaal toegewijde, alle gevaar trotserende apostelen, is voor mij een overtuigend argument dat de Heer ook voor mij de dood 'werkelijk' overwon.

Gino Santa Maria/
Shutterstock.com

Durf jü bekend terrein te verlaten?

Nadine Van Parys

BIBLIA, het gloednieuwe belevingscentrum op het terrein van het Grootseminarie in Brugge, opende op donderdag 6 oktober 2022 zijn deuren. Onze vrouw in België ging op onderzoek uit in dit kersverse museum.

BIBLIA

Alle foto's ©BIBLIA
(Jan Kerkhof)

De centrale ontvangst van het centrum bevindt zich in het atrium, tegenover de vroegere ambtskapel. Daar krijg je een audioguide waarmee je zelfstandig je weg kunt vinden in de drie zalen van de tentoonstellingsruimte. Groepen kunnen ook een ervaren gids boeken voor hun bezoek aan BIBLIA. De zalen bereik je via de vierkante kloostergang van het monastieke gebouw met Benedictijnse *roots*. Door deze bijzondere architectuur blijft het midden van het gebouw leeg: daar is plaats voor stilte en voor God. Een bewuste verwijzing naar het hart, het centrum van elk mens, waar ruimte is om God te ontmoeten in de stilte van het gebed.

Relevante vragen

In zaal 1 zijn de illustraties en animaties in het filmpje van Klaas Verplancke en Arevik d'Or meteen de trigger tot enkele relevante vragen: Durf je door woelig water te zwemmen? Durf je iets niet meteen te begrijpen? Durf je het verschil te maken? Verder belicht deze zaal enkele centrale bijbelse figuren. De grote zuilen nemen je als bezoeker mee in het leven van Abraham, Jakob, Mozes en Jezus. Ook is er aandacht voor het verband tussen de drie abrahamitische godsdiensten: jodendom, christendom en islam.

Richting kiezen

In zaal 2 nodigt een wegwijzer je uit om richting te kiezen. Welke weg kies je? Die van de Tora of die van het evangelie? Of neem je liever een kijkje in de contextruimte, waar je verder kennis kunt maken met de wereld waarin Jezus leefde. Welke weg je ook kiest, durf het vertrouwde pad te verlaten. Bijzonder mooi vormgegeven in deze zaal is het verhaal van de profeten. Maar ook de tafel met bijbelse attributen is zeker de moeite waard. Hier komt de audioguide goed van pas. Elk attribuut is gelinkt aan een bijbels verhaal uit de leefwereld rond Jezus. Dit verhaal wordt verteld vanuit het standpunt van één van de betrokkenen. Zo word je als bezoeker deel van het verhaal en zijn rijke geschiedenis.

Dialog

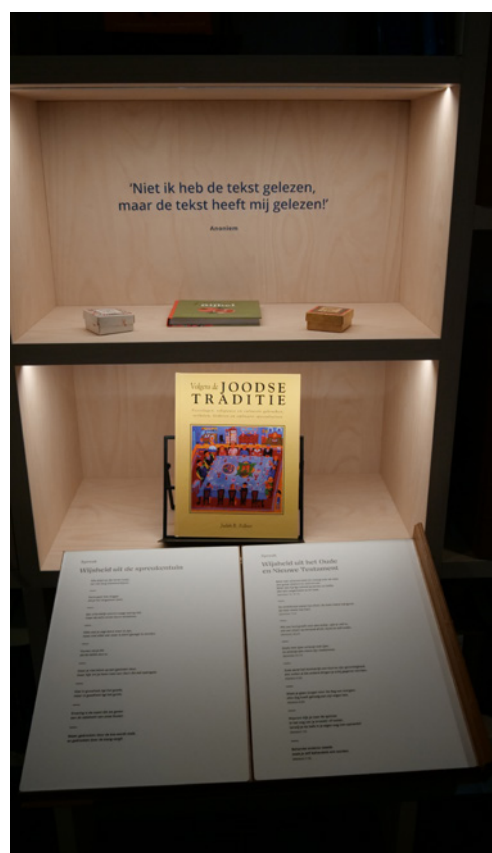
Tenslotte komt in zaal 3 de interreligieuze dialoog aan bod, in het bijzonder de verhouding tussen joden en christenen. Zo kun je er bijvoorbeeld audiofragmenten beluisteren van diverse geloofsgetuigen. Ook interessant zijn de vijf banners die de verhouding tussen jodendom (synagoge) en christendom (ecclesia) in het licht zetten. De centrale afbeelding van het beeldhouwwerk van Joshua Koffman toont twee gekroonde

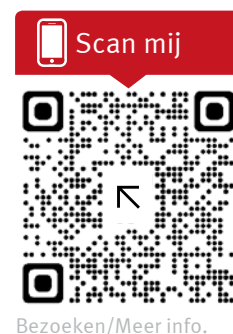
koninginnen, de ene met de Bijbel in de hand en de andere met de Tora, een boekrol. In tegenstelling tot wat je zou verwachten, lezen ze niet in hun eigen boek, maar kijken ze geïnteresseerd in het boek van de ander. Een mooie uitnodiging tot interkerkelijke dialoog.

Neem vóór je vertrekt zeker nog een kijkje in de rijkgevolle bibliotheekruimte. En vergeet vooral niet om ook jouw naam in de sterren te schrijven!

BIBLIA is geopend van dinsdag tot en met zaterdag, van 14.00 tot 18.00 uur. Groepsbezoek buiten de openingstijden is mogelijk op aanvraag. Een kaartje kost 12 euro, voor groepen vanaf 10 personen 10 euro. Een gids boek je voor 25 euro.

BIBLIA
Potterierei 72
8000 Brugge
+32 (0)50 444 952
info@biblia.be

Alles begrijpen

Jeroen Tuinstra

Bijbelgedeelte

“ De slang was een slim dier, het slimste van alle dieren die God, de Heer, gemaakt had. De slang vroeg aan de vrouw: ‘God heeft zeker gezegd dat je van geen enkele boom in de tuin mag eten?’

‘Nee’, zei de vrouw. ‘We mogen de vruchten eten van alle bomen, behalve van de boom in het midden van de tuin. Als we van die boom eten, of hem alleen maar aanraken, zullen we sterven. Dat heeft God gezegd.’

‘Sterven?’ zei de slang. ‘Jullie zullen helemaal niet sterven! Maar God weet wat er gebeurt als jullie van die boom eten: Dan zullen jullie alles begrijpen. Jullie zullen dan net zo zijn als God. Net als hij zullen jullie weten wat goed en wat kwaad is.’

De vrouw keek naar de boom. De vruchten zagen er mooi en lekker uit, en de vrouw wilde graag alles weten. Ze pakte een paar vruchten en at ervan. Ze gaf er ook één aan haar man, die bij haar was. En hij at er ook van. Toen begrepen ze dat ze naakt waren. Daarom pakten ze grote bladeren van een vijgenboom, en die bonden ze om hun heupen.”

Genesis 3:1–7 (BGT)

Zfunstarts33/
Shutterstock.com

Het is te laat, het eerste koppel is gevallen voor de verleiding. Alles begrijpen, kennis hebben van alles, het is te veel om de verleiding te weerstaan. Zelfs de dood, hoewel ze die nog niet kennen, is niet afschrikwekkend genoeg. Tja, alles willen begrijpen betekent ook dat je kennis krijgt van de dood. En niet alleen van de dood maar blijkbaar ook kennis van je garderobe, of het gemis daarvan.

Volgens het verhaal leeft het koppel, Adam en Eva, nog niet zo lang in een perfecte, harmonieuze tuin. Daar geldt eigenlijk maar één regel: niet eten van de boom in het midden van de tuin. Door deze boom zouden zij alles kunnen begrijpen. Hoe dat precies werkt, blijft onduidelijk in dit verhaal. Want hoe kun je alles begrijpen door het eten van vruchten van een boom?

Hoewel, als Eva de boom van wat dichterbij inspecteert, ziet ze dat de vruchten 'mooi en lekker' zijn. Volgens sommige bijbelvertalingen ziet ze dat de vruchten kennis kunnen geven. Dat valt haar op nadat de slang haar ervan heeft overtuigd dat ze alles kan begrijpen zonder kennis van de dood te krijgen. Blijkbaar was het kwartje (of de frank) nog niet gevallen dat *alles* ook werkelijk *alles* betekende.

Als zij en Adam van de vruchten eten, gaan hun ogen echt open. Het eerste wat ze leren, is dat ze naakt zijn. Eigenlijk niet slecht om te weten of je al dan niet naakt bent, maar het heeft wel gevolgen. Zo schamen ze zich plotseling voor elkaar en voor God. Het gaat zelfs zo ver dat het eerste koppel in de bossen belandt om zich te verstoppen voor God. De boom doet zijn werk; Adam en Eva krijgen meer kennis. Maar of ze daar gelukkiger van worden? De mensen die ná hen komen en op zoek gaan naar kennis, treft hetzelfde lot.

Want hoewel het vergaren van kennis en begrip heel veel oplevert, betaal je er vaak een prijs voor. Als je alles begrijpt, kun je je voelen als een god. Tegelijkertijd kan het je heel bewust maken van je menszijn. Alles begrijpen is een zegen en een vloek, het is kennis krijgen van goed én kwaad ... snap je?

- 1 Heb je weleens hard gestudeerd of geoefend om iets onder de knie krijgen? Hoe voelde dat? En wat moest je opofferen om die kennis te vergaren?
- 2 Hoe verleidelijk vind jij kennis? En hoeveel heb je ervoor over om kennis, misschien wel alle kennis, te vergaren?
- 3 Verlang je wel eens terug naar de naïviteit van je kinderjaren? Wat maakt dat het 't uiteindelijk toch waard is om al die levenskennis op te doen?

Kort gebed

Heer, we beseffen hoe gebrekkig onze kennis is. We erkennen dat we onze kennis vaak zoeken op het verkeerde adres. Herinner ons er steeds aan dat U, de Alwetende, de bron van echte kennis bent. Dank dat U die met ons deelt in uw Woord en ons daarbij richting geeft door uw Geest.
Amen

Website

Voor het aanbod van onze gratis cursussen verwijzen we je naar onze website www.esda-online.nl

Voorbede

Iedere maandagmiddag om 13.30 uur doen we voorbede voor wie ons daarom vragen. Jouw gebedsverzoeken zien wij graag tegemoet op esda@adventist.nl

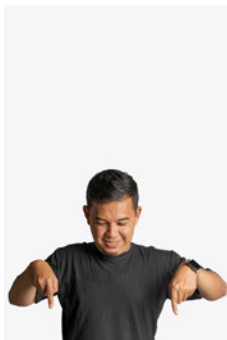
Toenemende interesse in kattenfilmpjes heeft grote gevolgen

Marie Rahajaan

Foto's onder:
Lahya Creative/
Shutterstock.com

18

groen!

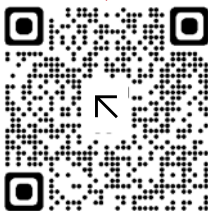

Scan mij

Grappig kattenfilmpje

Scan mij

Kamp Westerbork en WOII

Het is slecht gesteld met de kennis over de Jodenvervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog onder jonge Nederlanders, blijkt uit onderzoek. Dat kwam eind januari in het nieuws. Meer dan de helft van de deelnemers aan dit onderzoek wist niet dat er in deze periode zes miljoen Joden zijn vermoord.

Bijna een kwart van de respondenten jonger dan veertig jaar is van mening dat dit aantal fors wordt overdreven of zelfs dat de Holocaust een mythe is. Andere uitkomsten van het onderzoek door Claims Conference zijn dat de meerderheid van alle respondenten niet weet dat de Holocaust ook in Nederland heeft plaatsgevonden. En dat ruim vijftig procent niet in staat was om een Nederlands doorgangskamp te noemen.

Verbaasd

Ook ik was verbaasd over de bevindingen van dit onderzoek. Des te meer omdat ik in dit onderzoek val in de categorie 'jonge Nederlanders'. Dit betekent dat mijn leeftijdsgenoten niet weten dat kamp Westerbork een doorgangskamp was. Ik kon mij niet voorstellen dat het zo slecht gesteld was met de kennis over dit onderwerp. Juist omdat de Tweede Wereldoorlog het onderwerp was dat het meest aan bod kwam tijdens mijn geschiedenislessen op de middelbare school. Hoe is deze situatie ontstaan?

Gebruikers worden eenzijdig gevoed

De Nationaal coördinator antisemitismebestrijding noemt social media als reden voor het ontbreken van kennis. Hij legt een causaal verband tussen het toenemend gebruik van social media onder jongeren en de afname van kennis over historische feiten. Moeiteloos worden complottheorieën verspreid via deze media. Sterker nog, door middel van algoritmes wordt de gebruiker steeds eenzijdiger gevoed met informatie. Zo kan het gebeuren dat verhalen verhalen over het wegvoeren van Joden naar vernietigings-

kampen in twijfel worden getrokken. Bovendien blijft online antisemitisme in de meeste gevallen onbestraft, wat bijdraagt aan de toename van onjuiste informatie.

Vergroten van kennis

Nu ben ik absoluut geen voorstander van het verbannen van social media. Niet in de laatste plaats omdat dit schier onmogelijk is. Net als miljoenen anderen ben ik dol op kattenfilmpjes, haal ik inspiratie uit kookvideo's en kijk ik graag naar allerlei *life hacks*. De meest voor de hand liggende oplossing is het vergroten van kennis als tegenhanger van de complottheorieën. Je mag er niet vanuit gaan dat iedereen op de hoogte is van wat er is gebeurd. Hiermee heb je de mogelijkheid om informatie die tot je komt via Instagram, TikTok en YouTube op waarde te schatten.

Interessante feitjes

Uiteraard geldt dit principe voor bijna alle denkbare onderwerpen. Het is goed om jouw nieuwsgierigheid te prikkelen en zelf op zoek te gaan naar interessante feitjes. Om te beginnen over thema's waarvoor je belangstelling hebt. Voor mij is dat bijvoorbeeld duurzaamheid. Het gaat daarbij niet alleen om het vergaren van zoveel mogelijk informatie, maar juist om het in de praktijk brengen ervan. Hoe kan ik mijn kennis over greenwashing gebruiken om betere keuzes te maken voor kledingwinkels? Hoe kan ik mijn kennis over de CO₂-voetafdruk gebruiken om betere keuzes te maken in de supermarkt? Kennis op zich is voor mij niet het einddoel. Wat je er uiteindelijk mee doet is het belangrijkste.

Verwondering

Rudy Dingjan

Dieren en mensen hebben heel wat gemeen: slapen, eten, kauwen, haasten, alarmeren, vechten, voortplanten en noem maar op. Er is echter minimaal één ervaring die de dierenwereld niet met ons kan delen: verwondering.

Het woord 'verwondering' vind ik in het Engels zo mooi klinken: 'awe'. (Spreek uit: 'òðòw', zoals er òðòw klinkt bij een prachtige vuurwerkshow, de binnenkomst van een liefvallige bruid, een sierlijke balletdans, het zien van een meesterwerk of de kracht van een donderende waterval). 'Awe' staat voor verbazing, respect en verwondering, maar ook voor eerbied.

Geraakt door de schepping

Hoe vaak hoor je niet dat een bioloog in een natuurprogramma verklaart dat juist een bepaald dier hem telkens meer verbaast, dat juist dit dier de mooiste van alle soorten is? Hij wordt geraakt door de schepping, als hij maar genoeg tijd en aandacht overheeft om hem nog beter te leren kennen. Een tekst uit het boek Spreuken illustreert dit: 'Wijsheid begint bij ontzag voor de Heer, inzicht is vertrouwdheid met de Heilige' (Spreuken 9:10).

Laat je verrassen

Lees vaak en veel in natuurboeken en -bladen. Bekijk documentaires en laat je verwonderen door zoveel unieke wezens die God geschapen heeft. Steeds zul je achter nieuwe verrassingen komen. En als je vraagtekens hebt over sommige zaken, of iets niet begrijpt, is het de kunst je te laten verrassen. Vergeet daarbij niet dit: Je kunt je hond leren de krant naar je toe te brengen, maar daardoor leert hij nog niet automatisch lezen. Verbaas je, en geniet dan met 'awe', van Gods wonderen.

Nu dan, Tenslotte ...

Dertig jaar heb ik meegewerkt aan de doelstelling van het ESDA-Instituut: het verspreiden van bijbelkennis. Met veel plezier en toewijding heb ik de rubriek *Tenslotte* ingevuld met gebeurtenissen en belevenissen van alle tijden en die toegepast op nu.

Dit was het dan voor mij ... ten slotte, nu eindig ik. Het ga je goed.

Ik wens je veel verdere kennisverrijking en Gods zegen toe door wat toekomstige edities van *Contact* je zullen brengen. En bedankt voor het lezen!

Bedankt Rudy!

Jarenlang zwaaide Rudy Dingjan de scepter over het ESDA-Instituut, en jarenlang leverde hij trouw zijn bijdragen aan *Contact*. In de vorm van artikelen over diverse onderwerpen, en in elk geval steeds met een *Tenslotte*: de rubriek die al jaren de deur dicht doet van het magazine.

Nu is voor Rudy de tijd gekomen om zelf de deur dicht te doen.

Dat valt ons zwaar, maar we zijn dankbaar dat we zo lang in zijn nabijheid en onder zijn hoede mochten werken. Rudy, bedankt voor je talloze bijdragen, het redactionele meedenken, je humor, je gedegen bijbelkennis, je inzet voor ESDA. We gaan jou enorm missen, en hopen 'in jouw geest' door te gaan. Dank je wel! -De redactie

“De energie van de geest is de essentie van het leven”

Aristoteles
(384–322 v. Chr.)

Vooruitblik In dit citaat van Aristoteles kunnen we ons bij Contact helemaal vinden. ‘Geest’ met een hoofdletter zorgt bovendien voor een beetje heilig vuur. Dat wensen we je toe, terwijl je in afwachting bent van ons volgende nummer. Met als thema: energie.

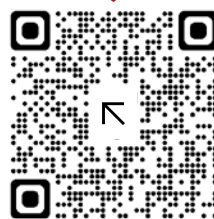
Contact is een gratis uitgave van het ESDA-Instituut, onderdeel van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten.

*Wil je Contact niet meer ontvangen?
Stuur dan een e-mail aan esda@adventist.nl*

ESDA Nederland Adres Amersfoortseweg 18,
3712 BC Huis ter Heide
Telefoon 030 - 6931509
INGbank NL76 INGB 0000 0383 25
Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18
E-mail esda@adventist.nl
Web www.esda-online.nl

Woord van Hoop (ESDA België) Adres Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel
Telefoon 02-5113680
ING Bank BE47 3100 1698 4180
E-mail info@woordvanhoop.be
Web www.woordvanhoop.be

GRATIS
Download
Contact
Magazine

ESDA Instituut
Online
Bijbellessen
Online

